

STUDENTEN WEEKBLAD

IIe Jaargang.
No. 16.

HOOFDREDACTEUR: G. P. NIJHOFF.
REDACTEUREN: R. A. D. CORT VAN DER LINDEN, J. E. A. DE VOGEL,
H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE.

VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: H. E. SUYVER.

Donderdag
4 Febr. '09.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Noordeinde 17.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 9 Februari, des middags om 4 uur.

Uit de Redactie getreden:

K. E. SCHALKWIJK.

Inhoud.

Toespraak, gehouden door den heer W. H. van Leeuwen.
Toespraak, gehouden door den heer B. F. van Nievelt.
Senaatsoverdracht, door J.
Eettafelmoelijkheden, door J. E. A. de Vogel.
Tooneelcritieken, door W. H. v. L.
De mensch-ingenieur, door X.
Wat alzo gebeuren kan, door E.
Zomernacht, door B.
Verlangen, door B.
Aan de Schakers op de leeszaal der S. P., door G. F. W.
Vrije Studie. — Lezing van Mr. Dr. J. Brankelman.
Interacademiale Schaatsenwedstrijd te Groningen.
Studiebelangen.
Benoeemingen van Ingenieurs in Ned. Indischen Staatsdienst.
Ontvangen boeken.
Berichten en mededeelingen.
Correspondentie.
Agenda.

TOESPRAAK

GEHOUDEN DOOR

den President van het Delftsch Studentencorps,
den Heer W. H. VAN LEEUWEN,
bij gelegenheid van de Senaatsoverdracht,
op Dinsdag 2 Februari 1909.

Mijne Heeren Senatoren, Honorair en te installeeren Senatoren. Leden van het Delftsch Studentencorps.

Langer dan wij hadden kunnen voorspellen heeft het oogenblik zich doen wachten, waarop wij de taak, die aan onze handen was toevertrouwd, aan anderen zouden mogen overdragen. Maar nu wij zoo verre zijn genaderd, nu wij na nog slechts weinige minuten ontheven zullen zijn van de plichten, die wij het een eer rekende op onze schouders te laten rusten, kunnen wij ons toch nauwelijks begrijpen, dat een tijdperk van veertien maanden is vervlogen, nadat wij voor het eerst deze zetels hebben ingenomen.

En al brengt de overdracht onzer taak, geen afscheid met zich mede, toch doet het ons een oogenblik weemoedig aan, de zoo nauwe banden met het Corps te voelen veruimen, waar anderen thans gereed staan de behartiging zijner belangen in eerste en laatste instantie van ons over te nemen.

Moge het thans alweder achter ons liggende tijdperk kort schijnen, zooals alle tijdsbegrip verkleinend werkt, zoodra wij de uren en dagen niet meer in onze macht hebben, gelegenheid hadden wij te over om van vele zijden het Corps te leeren kennen, ziende het groote, dat het soms te veel, het kleine, dat het vaak te weinig verborgen houdt.

Ik wil deze laatste gelegenheid om het woord tot U te mogen richten, daarom niet voorbij laten gaan, zonder enkele beschouwingen te wijden aan het Corps van thans.

In het afgelopen jaar kwamen wij meer dan anders in aanraking met hen, die buiten het studentenleven staande, door herinnering of ambt daarmee verbonden waren. En telkenmale heeft het ons kunnen treffen, hoe zij ons anders, en ook beter zagen, dan wij zelve. En ware dit te danken aan een gevoel van bescheidenheid onzerzijds, het zou ons verder niet hebben verontrust. Maar veeleer is het te wijten aan gemis aan een gepast gevoel van eigenwaarde, zich toonende, telkenmale als zij hun geestdrift voor ons uitten, door tegenoverstelling veler begrippen, als zoude het meeren-deel van vroeger grootheid zijn verloren.

Ik zie ze in gedachte zitten, die menschen, welke deze theorie zoo gaarne willen verkondigen, om zelf gevrijwaard te zijn voor eenige inspanning om dien ouden roem te helpen bewaren; ik zie ze zitten als in een asyl voor overwerkte en vroegoude lieden, doodende het mogelijk om hen heen nog rondwarende enthousiasme van de jeugd, zeurende over het gemis van dit en dat, overtuigd, dat zij de dupe zijn van het noodlot, dat buiten hunne schuld den toestand schiep zooals zij hem zien.

Laten zij het noemen den overmoed van het optimisme, als ik weiger ons hedendaagsch studentenleven zoo zwartgallig te beschouwen. Voor mij is het ongerijmd en onbegrijpelijk, dat in een samenleven al het onze, ooit het element van vrije onbezorgdheid zou kunnen verdwijnen, waar het juist zijn aantrekkelijkheid aan te danken heeft.

Als ik U zeg, dat mannen als de President Curator onzer Hoogeschool, tijdens de Senaatsreceptie in de Lustrumweek, in enkele bewoordingen de beteekenis van het Corps voor onze toekomst op zoo juiste wijze wist te schetsen, als gij hoort hoe onze Rector-Magnificus nog onlangs in het openbaar de waarde van het Corps betoogde, en wij bedenken ons, dat deze woorden werden geuit door personen, die niet door zich zelve of door onze generatie alleen het D. S. C. hebben leeren kennen, dan dienen wij ons in de eerste plaats de vraag te stellen of wij zelf wel een juist begrip hebben van wat een student behoort te zijn.

Zijn er omstandigheden buiten ons Corps, die ons beletten tot dat begrip te komen, nooit zullen zij duurzaam mogen zijn, waar vroeg of laat de kracht der jeugd elk dwingend juk van zich zal werpen, daar het besef zal zegevieren, dat het fundament van een gebouw, dat toch is het studentzijn voor ons leven, van meer belang is dan de stoffeering, die het huis bewoonbaar maakt, d.i. de dosis kennis die ons hier wordt bijgebracht.

Ook binnen ons Corps kunnen er weliswaar feilen getoond worden, doch evenmin van onvergankelijken aard.

Dat zij, die na perioden van veel vermaak en vreugde door studie worden in beslag genomen, met anderen blik de zaken om zich zien, valt moeilijk te verwonderen. Maar jammer is het, en hier schuilt een euvel, dat in hooge mate oorzaak is van minder opgewektheid, dat de open

plaatsen in de kern van hen, die steeds het Corps van leven deden tintelen, niet weer door jongeren worden bezet.

Een slecht verband tusschen sommige jaren, een isolement van sommige groepen is daarvan dikwijls oorzaak.

Maar ook het feit, dat velen, die, door het blijkbaar over hebben van tijd en geld voor ontspanning en genoeg, daarvoor in aanmerking zouden komen, een heenkomen zoeken in het bekende straatje in den Haag, om, volgens den geijkten term altijd, hun „geluk” te gaan beproeven.

Het is een schande voor het studentendom, een vernerding voor henzelve, dat zij de leegte van hun bestaan niet anders dan door het spel weten op te vullen, zich niet ontziende bij vriend en vreemde in de schuld te staan, om die hartstocht maar te kunnen bevredigen; die het twijfelachtig genoeg mogen smaken zoo dat „geluk” hun dienstig zijn wil, hun winst slechts als verlies bij vrienden terug te vinden, waar in dezen bijwagen van de societeit Phoenix, voornamelijk slechts leden van het D. S. C. aanwezig zijn.

En mocht er slechts een deel waarheid bevatten, van de geruchten die er loopen over de wijze, waarop deze zwakkelingen te werk gaan om zich blijvend aan het spel te kunnen overgeven, dan brengen zij daarmee in hooge mate den goeden naam van het geheele Corps in gevaar.

Een woord van sterke afkeuring voor die leden is daarom op zijn plaats, overtuigd, dat ik dit woord gesproken heb ook namens vele anderen, in wier verachting in dezen zij zich mede kunnen verheugen.

Waar ik wees op het openvallen van plaatsen in de garde van het Corps, daar richten wij onzen blik steeds gaarne naar de jongere jaren, om te zien of onze wenschen worden vervuld, dat van hen nieuwe krachten te verwachten zijn.

Tot U, eerste-jaars, van wie het Corps het meeste nog te wachten staat, evenals gij daarvan het meest nog kunt ontvangen, een enkel woord.

Waar mij nog te dicht voor het geheugen ligt het oogenblik, waarop ik U het eerste welkom toe mocht roepen, daar wil ik thans niet klaar staan met verwijten over tekortkomingen in deze en gene, doch veeleer enkele punten toevoegen aan hetgeen ik reeds tot U gezegd heb.

Zeide ik toen o.a. zooveel als: Vergeet uw werk niet geheel, wetende, dat dit tot desillusie leiden moet, zoo roep ik thans met groter aandrang nog: Vergeet niet Uw student zijn, niet Uwe jeugd.

Weest overtuigd, dat enkele avonden, dagen, ja weken zelfs zonder dictatenstudie niet beslissend zijn voor Uwe examens, maar weet, dat dit jaar beslissend zijn kan voor Uw leven, waar de grondslagen gelegd worden voor een studententijd, die of als een door niets gekenmerkt tijdperk zal verlopen, of doorweven zijn kan met zoovele vreugdevolle herinneringen, dat in geheel Uw later leven, den indruk van het schoonste dat er is, de jeugd, bewaard blijft, als een kostbaar aandenken.

Gij zaagt niet zooals wij hoe een schare reunisten na jaren her, zich weer als jong student in deze zalen heeft gevoeld. En dan sproot hun geestdrift niet voort uit het feit, dat zij hier op collegebanken hunne dorst naar kennis hadden gelescht, maar dat zij hier den oorsprong wisten van onvergankelijke vriendschap, en onvergetelijke vreugd.

Daarom, beseft voor het te laat is, dat Gij als student boven alle menschelijke wezens zijt bevoorrecht, door van dag tot dag, van uur tot uur, de vrijheid over Uw eigen leven in handen te hebben gekregen.

Maak er gebruik van, zòd, dat bij het afscheid uit Delft een gevoel van weemoed bij U zal opkomen, overtuigd, als Gij zijn zult, dat zulk een tijd zich nooit meer zal voordoen.

Dan zult gij begrepen hebben, wat men hier genieten kan, dan zal tevens het Corps in U gevonden hebben leden, die voor zijn bloei pal stonden.

Waar Gij, mijnheer Van Nievelt zoo dadelijk met Uwen Senaat hier gezeten zult zijn, om de toekomst tegemoet te treden, daar wil ik deze liever aan Uwe, nieuwe inzichten overlaten.

Slechts enkele punten acht ik van te groot belang, om ze hier niet reeds onder Uwe aandacht te willen brengen.

Dat is in de eerste plaats de financiële toestand van het Corps en zijne vereenigingen. Waar het ledental van het Corps, tengevolge van de gelukkigerwijze verminderde toevloed van ingeschrevenen aan de T. H. mede daalt, hetgeen ook de vereenigingen zullen gevoelen, een vermindering, die in de komende jaren vrij plotseling zal kunnen geschieden, is het een eerste plicht, dat wij weten wat onze

geldelijke krachten zijn om daarnaar onze uitgaven te regelen. Want zouden wij op denzelfden voet voortgaan, terwijl de inkomsten gaan krimpen, dan is het einde zeer nabij, terwijl een tijdig inzicht niet de minste nadeelige gevolgen verwachten laat.

Voor den thesaurier van den Senaat is een uitgebreid doch dankbaar arbeidsveld weggelegd, daar in de eerste plaats de Corpsfinancien een grondig onderzoek behoeven.

Een enkele bemerking over den groentijd moge dan een einde maken aan deze beschouwingen. Meer en meer zien wij deze weken van kennismaking en ontgroening ontaarden, doordat de oudere leden, zich van de kennismaking onthouden, de jongere reeds die weken aan de vriendschap willen wijden, in stede van tot een onpartijdig ontgroeningsproces mede te werken.

Er gaat een verhaal, hoe een mijner voorgangers in den groentijd met de zweep de groenen tijdens donderjolen wist te imponeren.

Ik zou weinig geneigd zijn dit systeem te volgen, doch waarlijk, ik zou het bijna gaan verkiezen boven de walgelijke protectie die tegenwoordig valt op te merken.

De verplaatsing van enkele examens zal er hopenlijk toe bijdragen, dat meerdere oudere jaars zich aan den groentijd willen wijden, hetgeen ik een plicht noem van een ieder, die voorgeeft voor de toekomst van het Corps een greintje gevoel te bezitten.

Mede Senatoren,

Wij zijn thans gereed onze zetels te ontruimen voor hen, die met frisschen moed onze taak zullen vervolgen. Het zal ons even vreemd zijn, den directen met den indirecten werkring ten gunste van ons Corps te moeten verwisselen, waar wij in het afgelopen jaar onze vereeniging leerden kennen en liefhebben.

Het heeft ons menigmaal verheugd te mogen bemerken, in welk een hoog aanzien ons Corps tegenover de buitenwereld staat, en telkenmale versterkte het ons in het streven, dat aanzien ongeschonden te bewaren.

Vele en moeilijke soms waren de werkzaamheden, die wij tot in late uren hadden te verrichten, en ik durf zeggen, dat onze aangename, vriendschappelijke samenwerking van grooten invloed blijven zal op de herinnering die wij aan ons Senaatsjaar zullen overhouden, en na jaren en jaren zullen wij nog met vreugde terugzien op dit gedeelte van onzen studententijd.

En moge in de toekomst een gemeenschappelijk belang ons niet meer zoo vaak te samen brengen, ik hoop, dat de banden van vriendschap, die dit jaar gesloten zijn niet meer verbroken zullen worden.

Te installeeren Senatoren,

Zouden wij, zoo het noodig was nog gaarne onze krachten aan het Corps willen geven, met vertrouwen leggen wij de belangen in de handen van Uwen Senaat. Moge Uw werkkraft in het voor de buitenwereld stille Corpsjaar, vele zaken regelen, die verbetering behoeven, moge ook Gij meer en meer beseffen, naarmate Gij meerdere uren over het Corpsbelang beraadslaagd hebt, binnen de muren onzer Senaatskamer, welke een schoone instelling onze corporatie is.

En dan wensch ik Uwen Senaat toe, dat hij, weer aan het einde van zijn taak gekomen, met opgeruimden blik mag terugzien op een tijdperk, waarin het Corps is tegenomen in bloei en kracht, laat ik er bij voegen, waarin weer wat meer van die eigenschappen zijn herleefd, die aan het studenten leven zijn zoo geheel bijzondere eigenaardigheid verleenen, die den student altijd als iets anders dan een ander hebben gekenmerkt.

Mijnheer Van Nievelt,

In het vertrouwen dat de leiding van ons Corps waarop ook de oogen van honderden om ons heen met belangstelling en achting zijn gericht, veilig is in Uwe handen, decharcheer ik mijzelve en installeer in mijn plaats den heer B. F. van Nievelt als President van den Senaat van het Delftsch Studentencorps.

TOESPRAAK

GEHOUDEN DOOR

den Heer B. F. VAN NIEVELT,

BIJ GELEGENHEID VAN

zijne Installatie als President van den Senaat van het D.S.C.,
op Dinsdag 2 Februari 1909.

Mijne Heeren Senatoren, Honorair- en
te installeeren Senatoren, Leden van
het Delftsch Studentencorps.

Mijnheer VAN LEEUWEN.

Het is een vreemde, ietwat huiverige gewaarwording, die men ondervindt, als men, tot dusverre een gewoon belangstellend lid van ons Corps geweest zijnde, zich plotseling aan het hoofd daarvan ziet geplaatst; als men eene taak op zich heeft genomen van wier omvang men zich niet het juiste denkbeeld kan vormen.

Waar er bij mij eene onzekerheid bestaat of ik door het aanvaarden van dit ambt mijzelve niet heb overschat, op mij heb genomen iets wat mijne krachten te boven gaat, daar hebben de sympathieke woorden door U gesproken, deze onzekerheid veel doen verminderen. Ik weet in U iemand te vinden, die ten allen tijde bereid zal zijn, mij in moeilijke oogenblikken met raad en daad bij te staan en mij den juisten weg te wijzen.

Toen het praesidium nu ruim een jaar geleden in Uwe handen overging waren het hoge eischen, die aan U gesteld werden, stond Gij voor de niet geringe taak voor te moeten gaan in een tijd, waarin duizenden ons Corps naar zijne uitingen naar buiten beoordeelen zouden. De verwachtingen, welke men van U koesterde bleken niet te hoog gespannen te zijn. Uwe groote werkkracht en ijver hebben U in staat gesteld de belangen van het Corps op uitnemende wijze te behartigen en ik twijfel er dan ook niet aan of het is uit naam van alle leden, als ik U daarvoor dankzeg.

De woorden van hulde door U tot Uwe mede-senatoren gesproken toonden het reeds hoe ook zij in die drukke tijden hunne taak breed hebben opgevat en alles in het werk hebben gesteld om het lichaam hetwelk zij medebestuurden tot meerdere bloei te brengen.

Ik geloof van U allen te mogen verwachten, dat Uwe belangstelling inzake Corpsaangelegenheden niet zal verminderen en dat Gij nog vele keeren tijd en moeite zult willen geven, uit de ondervinding door U op velerlei gebied in het afgelopen jaar opgedaan zult willen putten, om ons in staat te stellen op gunstige wijze onze taak ten einde te brengen.

Ik dechargeer de heeren: Kessler, Vlieland Heine, Van den Bergh en Vening Meinesz en installeer in hunne plaats de heeren: Ingen-Housz, Van Scherpenberg, Van Limburg Stirum en Boogaardt.

Mede-Senatoren.

Gij zult verlangd hebben naar het oogenblik, waarop Gij in deze zetels zoudt kunnen plaats nemen, want ik weet, hoe Gij het Corps liefhebt, hoe Gij bezielde zijt met een enthousiasme om alles in het werk te stellen onze samenleving krachtiger, frisscher te doen zijn.

Zeer veelvuldig voorkomend is het verschijnsel, vooral in ons studentwereldje, dat een enthousiasme slechts van korten duur is, om dan plaats te maken voor een gestadig toenemende onverschilligheid.

Ik eisch van U en ben er dan ook van overtuigd, dat dit bij U niet het geval zal zijn. Waar de leden de leiding van het Corps aan ons toevertrouwen, is het onze plicht geen krachten te sparen, moeten wij ons inspannen om het Corps in alles ten dienste te zijn.

In de eerste plaats is daarvoor noodig dat wij een onvooroordeeld standpunt innemen, opdat onze uitspraken ten aanzien van alle leden rechtvaardig zijn en niet door ons toedoen de zoo te veroordeelen toestand van twee scherp tegenover elkander staande partijen weder wortel kan schieten. Wij zullen daartoe dikwijls onze persoonlijke ideeën overboord moeten werpen en slechts het belang van het Corps voor oogen moeten houden, maar daar het laatste juist dat is, waarvoor wij dit jaar onze krachten zullen geven, zal het ons licht vallen dit te doen.

De verstandhouding waarin wij onderling tot elkander staan geeft mij een waarborg, dat de onmisbare goede samenwerking niet te wenschen over zal laten.

Ingen-Housz en Van Scherpenberg. Ernstig wijs ik jullie op het zware van de taak, die op je rust. Vooral het beheer der gelden van eene vereeniging, als de onze, eischt een voortdurende zorg en nauwgezetheid en het zal nooit op gunstige wijze kunnen geschieden door iemand, die slechts in vrijen tijd alles kan regelen, indien daar niet alle krachten aan worden gegeven. Laten wij voor oogen houden, dat een klein plichtsverzuim, een tijd van minder ijver, de grootste en nadeeligste gevolgen voor het Corps kunnen hebben en laat het ons streven zijn aan het einde van ons Senaatsjaar volkomen overtuigd onze plicht te hebben gedaan de leiding aan onze opvolgers te kunnen overdragen.

Mijne Heeren, Leden van het Delftsch
Studentencorps.

Nu ik voor de eerste maal namens den Senaat het woord tot U mag richten is het mijn doel eenige korte beschouwingen over de tegenwoordige toestanden in ons Corps te geven.

Vooraf past echter een woord van dank aan U allen voor het in ons gestelde vertrouwen, hetwelk ons een niet geringe steun geeft. Of wij voor onze taak berekend zijn, of wij in het jaar dat voor ons ligt veel in het belang van ons geliefde Corps zullen kunnen doen? Dit zal de toekomst leeren. Maar wel kan ik U verzekeren, dat wij onze beste krachten zullen geven om het Corps krachtiger te doen bloeien en fouten in hare organisatie weg te nemen.

Wij verwachten echter de belangstelling en medewerking van alle leden om tot dat doel te geraken.

Een der grootste fouten, die mijns inziens onze Corporatie aankleven, is, dat zoowel bij het Corps als bij hare vereenigingen, te veel alles aan de Besturen wordt overgelaten. Ik kan er uit ondervinding over oordeelen, hoe weinig het voorkomt, dat een lid eens met een Bestuurslid iets komt bespreken of op andere wijze zijne belangstelling toont. Heeft dan een of ander Bestuur een maatregel genomen, die blijkt ongunstig te werken, dan steekt er plotseling een storm van verontwaardiging onder de leden op en worden verwijten en verwenschingen rondgeslingerd. En ik vraag U: aan wie is dan de meeste schuld? Aan de zijde van het Bestuur, dat gepoogd heeft iets goeds in het leven te roepen, of aan de zijde der leden, die er zich niet mee bemoeiden? Het is geenszins mijne bedoeling te generaliseeren. Er zijn hier vereenigingen, waarbij het bovengezegde niet opgaat, maar zij zijn in de minderheid.

Bedenkt hoe verslappend het op een Bestuur werkt, als het bespeurt dat de leden hunne vereeniging weinig interesse betoonen.

Wat de onderlinge verstandhouding der leden betreft, het spreekt van zelf, dat in een groep van zes honderd jonge menschen in hunne Sturm und Drangperiode zich partijen vormen, zooals dat overal gebeurt en op zich zelf is dat niet te betreuren, tenminste zoolang elke partij zonder vooroordeel een doel nastreeft. Doch maar al te veel zien we, dat de eene partij steeds de andere verdenkt haar troeven afhandig te willen maken en achter elke handeling, elk voorstel der andere iets zoekt om tegen in te gaan. Het wordt een fitten op elkander, dikwijls een schelden op afstand.

Ik geloof niet, dat de illusie om partijen geheel te doen vervallen ooit werkelijkheid zal kunnen worden; partijen zijn alleen al noodzakelijk om het noodige leven in de brouwerij te houden. Maar laat ieder trachten de kinderachtige vooroordeelen weg te nemen en zodoende een gezonden toestand te scheppen.

Gelukkig doen zich in den laatsten tijd meer en meer gevallen voor van onderlinge appreciatie, daar waar politieke tegenstanders, als ik deze uitdrukking voor een oogenblik mag bezigen, in eenzelfde Bestuur of Commissie komen, terwijl aan den anderen kant de nu en dan opkronkelende strijdvlam na eenige korte flikkeringen meestal weder uitdooft.

Een voornaam punt, waarvoor ik Uwe aandacht nog wilde vragen, is de reeds zoo veel besproken groentijd, de tijd, dat wij een aantal jonge menschen voor ons krijgen en ze beproevingen laten doormaken om ze tot waardige leden onzer studentenmaatschappij te maken. De fouten, die deze instelling ontegenzeggelijk aankleven, vloeien voort

uit het feit, dat zoo velen de kunst van ontgroening willen uitoefenen, terwijl er slechts zeer enkelen zijn die de kunst verstaan. Protectie van groenen lijkt zoo onschuldig, maar getuigt van een absoluut niet begrijpen van het nut der groentijd en heeft voor het groen zelf fatale gevolgen. Juist dat geeft aan den groentijd dikwijls een ruw karakter. We zien hier namelijk, dat velen geneigd zijn die groenen, welke in het oog loopend geprotegeerd worden, bij zich te doen komen om hen het gemiste donderen in te laten halen, en dat daarbij dan de grenzen meestal overschreden worden. Voor het groen zijn de tegenstellingen zeer ernstig; het jonge mensch zal de laatste categorie gaan haten, ondanks de goede bedoeling, welke deze had, en de kiem is gelegd tot het zich aansluiten bij een partij.

Wij hebben gehoord hoe onze hooggeachte Rector-Magnificus, prof. S. G. Everts in zijne onlangs gehouden redevoering den groentijd als iets noodzakelijks en overal voorkomends beschouwde.

Laten wij dan trachten dezen tijd geheel aan zijn doel te doen beantwoorden, hem intenser te doen zijn als tot dusverre, maar nooit over te gaan tot handelingen buiten de grenzen gelegen, zoodat niet dergelijke, maar al te gauw door de buitenwereld verspreidde en aangedikte gebeurtenissen een smet op ons Corps kunnen werpen.

Zeer ten voordeele van den groentijd zal het zijn, indien de regeering op den ingeslagen weg voortgaat en de examens, die velen beletten hunne opvoedende talenten ten bate van anderen te gebruiken, zooveel mogelijk in Januari doet plaats hebben.

Moeilijk zou het mij zijn reeds nu de verbeteringen en wijzigingen, die wij zullen trachten in te voeren, te bespreken. De Wet zal in verschillende punten kleine veranderingen moeten ondergaan, vooral het hoofdstuk over de verkiezingen, dat mij zeer onbegrijpelijk voorkomt.

De personen uitgenoodigd om zitting te nemen in de Commissie tot voorbereiding van de Wetswijzigingen in verband met de lustrum tekorten door de Corpsvergadering geëischt, geven door de voortdurende belangstelling, die zij altijd hebben betoond, reeds een waarborg, dat iets goeds te verwachten is.

Achter ons liggen nu reeds vijf maanden van het nieuwe Corpsjaar en het is opmerkelijk de lusteloosheid, de slapete, die dien tijd kenmerkten. Het schijnt dat de feesten niet alleen geldelijk, maar ook geestelijk de krachten te veel hebben uitgeput.

Of zou het soms zijn oorzaak hierin vinden, dat zoo velen buiten het Corps hunne genoegens zoeken? Want het is een feit, dat vele societeiten met onschuldig klinkende namen, maar verderfelijker voor wie er zich in wagen, bijna uitsluitend Delftsche studenten onder hunne leden tellen;

jongelui, die nog met een soort minachting neerzien op anderen, die niet spelen en er prat op gaan als zij met groote bedragen gewerkt hebben.

Anderen stellen er een eer in tot een kringetje te behooren, dat geregeld 's middags en 's avonds in een of ander café samenkomt en de Societeit Phoenix mijdt.

Toestanden als op den 8en Januari jongstleden, dat het getal professoren op de Societeit dat der studenten bijna overtrof, zijn ongehoord en maken een allertreurigsten indruk.

Voor een groot deel is de slapete echter te wijten aan het eerste jaar, welks bestaan men weet, maar dat absoluut geen teekenen van leven geeft. Er heerscht onder hen de meening, zooals ik van eenigen hunner vernam, dat het eerste jaar eigenlijk altijd als de zondenbok wordt aangezien en van alles de schuld krijgt. Dit is geenszins het geval. Als ik van deze plaats U, eerste jaars, verwijt te weinig, veel te weinig van de voordeelen van het Corps te genieten, dan kan ik U de bewijzen hiervan geven.

Zoo is het onaannemelijk dat de geldelijke draagkracht van dit jaar nu toevallig zooveel minder zou zijn als andere jaren, en toch blijkt uit de boeken der Societeit, dat er belangrijk minder door U wordt verteerd, ergo, dat Gij er minder komt.

Onbegrijpelijk is het zeker. Het eerste jaar van het student zijn is het luxe jaar en men zou mogen verwachten, dat de vrijheid, die men dan na het gebonden schoolleven geniet, meer gewaardeerd zou worden en eerder tot buitensporigheden dan tot saaiheid aanleiding zou geven.

Mogelijk zal in dezen toestand nog verandering komen en ik hoop dan ook, dat het eerste jaar al het mogelijke zal aanwenden om op den Diës van het Corps iets goeds te geven, getuigende van kracht en vindingrijkheid.

Mijne Heeren.

Het is een moeilijke tijd, die het Corps zal moeten doormaken, nu wij nog steeds op de grens staan van twee geheel verschillende periodes: het verleden met zijn dartele ongebondenheid en de toekomst met hare meer solide beginselen, waarin de struggle for life zich steeds meer doet gevoelen.

Indien ik er dan van verzekerd mag zijn, dat allen wat zullen bijdragen om onze geliefde corporatie, waaraan wij zonder uitzondering veel te danken hebben, dezen overgang geleidelijk te doen zijn door eene onverdeelde belangstelling steeds te toonen, dan is het met het volste vertrouwen, dat ik de toekomst van het Delftsch Studentencorps tegemoet zie.

Ik heb gezegd.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Ter overname aangeboden, wegens vertrek naar Azië:

de huur van zeer goed gemeubileerde **KAMERS,** met uitstekende bediening,

tegen billijken prijs. Onmiddellijk te aanvaarden.

Inlichtingen: VOORSTRAAT 29.

TE HUUR:

een mooie, gemeubileerde, frissche **ZIT- en SLAAPKAMER,**

f 20,— per maand.

Adres: SPOORSINGEL 3/10, hoek Havenstraat.

G. J. M. VAN HOEK,

Magazijn van PIANO'S en ORGELS,
OUDE DELFT 29.

Alleen-vertegenwoordiger voor STEINWEG PIANO's.

HUUR PIANO'S van af f 4,— per maand.

Stemmen - Repareeren - Inruilen - Transporteeren
— Taxeeren. —

Gediplomeerd door de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 ets. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Technische Boekhandel J. Waltman Jr.

Afdeeling TEEKENBENOODIGDHEDEN.

VOORRADIG: een groote sortering

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN,
TEEKENBORDEN, TEEKENHAKEN,
DRIEHOEKEN, MAATSTOKKEN,
PENSEELEN, VERF en INKTEN,
GOMELASTIEK, SCHETSBOEKEN,
TEEKENPORTEFEUILLES,
TEEKEN-, KALKEER-, MILLIMETERPAPIER
enz. enz.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 4 FEBRUARI 1909. No. 16.

Senaatsoverdracht.

In tegenwoordigheid van een niet groot aantal belangstellenden had Dinsdag de Senaatsoverdracht plaats wat wel te verwonderen is na een veel bewogen jaar als het achter ons liggende. De heer Van Leeuwen de vergadering geopend hebbende schetste in korte trekken zijn onderzinkingen als Senator gedurende het afgelopen jaar opgedaan.

Met zeer veel genoegen vernamen wij sprekers opinie omtrent toestanden die de naam van het Corps in gevaar brachten, ofschoon zijne opvattingen over het tegenwoordig student zijn en over de studie in verband daarmee ons inziens weer beïnvloed waren door 't traditioneele officieele optimisme. Onze meening daaromtrent is bekend. Het wijzen op herziening van de uitgaven in verband met vermeerderde ledentoevoer juichen wij toe. Spreker eindigde met zijn opvolger den heer B. F. van Nievelt als president te installeren.

Als orgaan der Delftsche Studentenwereld rest het ons een korte kritiek te geven over het werk van den afgetreden Senaat. We zien het schitterende lustrum met een donkeren achtergrond, het zooveel ontevredenheid verwekt hebbende tekort, maar tevens moet het ons uit de pen dat wij het niet te sterk moeten aanrekenen, dat studenten in de ware zin des woords, in aanraking komende met de koude geldschrapende maatschappij het kindje van de rekening worden.

In 't algemeen is ons oordeel dat het optreden van de afgetreden Senaat, zijne uitingen bij monde van zijn president ons sympathiek waren, en wij vermeenen dat wij ook namens vele onzer medeleden zullen handelen indien wij daarvoor onze welgemeende hulde betuigen.

De heer Van Nievelt het woord nemende stelde een verbeterden groentijd in 't vooruitzicht, waarvan een ieder de noodzakelijkheid zal zien. Sprekers ideeën omtrent partijchap kunnen bij tactisch handelen het gewenschte succes met zich brengen. Ons met de wensch der afgetreden president vereenigende, dat het den nieuwen Senaat gegeven moge zijn eenmaal met voldoening hunne zetels aan anderen af te staan, eindigen wij deze beschouwing.

J.

Eettafelmoeilijkheden.

Er is een groot verschil tusschen het maken en uitvoeren van een bepaling. Vordert het in elkaar zetten kijk op omstandigheden, het uitvoeren vraagt tact en onpartijdigheid.

Dat er in een sociëteit van een kleine vijfhonderd leden geen gelegenheid is dagelijks 500 menschen te spijzigen is begrijpelijk, dat daarom bepalingen gemaakt worden wie van die vijfhonderd er wel kunnen dineeren is ook begrijpelijk. Dat het Bestuur in deze beslist is zeer goed. Nu de uitvoering. Dat het advies van de reeds bestaande tafels een groote factor is, is verkeerd, het kan aanleiding geven tot een uitsluitingsproces, deze maatregel is ontactisch. De sociëteit is van allen, het drijven van een beperkt aantal harer leden mag geen beletsel zijn voor anderen om te verkrijgen, datgene, waar zij krachtens hun lidmaatschap, recht op hebben. Het geeft aanleiding tot partijdigheid. Waar moet het heen als morgen iemand zegt de eetzaal bevat menschen die in staat worden gesteld zelf uit te spreken officieel wie zij er willen hebben wie niet, waarom de voorzaal, de middenzaal, de biljartzaal en enkele onmisbare zaaltjes dat recht niet gegeven?

't Is duidelijk dat juist de kwestie van het wie voor 't Bestuur moeilijk kan zijn. In alle geval is een factor die zeer veel vergemakkelijkt de ouderdom in jaren, een besluit in deze richting is volkomen door de mos beschermd. Dat het bestuur in zijne besluiten zoo ver gaat dat het zelfs de mos negeert en zich stoort aan advies van de eetzaal die daarmee blijf geeft partijdigheid te stellen boven die mos, is verkeerd en getuigt noch van tact noch van onpartijdigheid. De Phoenix is in Delft de eenige uitspanning

voor studenten. Stoot men ze daar voor 't hoofd zij zullen niet als kroeglid bedanken, ze kunnen dat niet, willen ze niet hun studententijd prijsgeven. Is daarop de aandacht van het Bestuur wel gevestigd geweest?

J. E. A. DE VOGEL.

Tooneelcritieken.

Het is meermalen voorgekomen, dat het lezen van critieken, welke op hun gebied de sporen droegen van harden arbeid en krachtig streven naar iets goeds, mij pijnlijk aandeed, wanneer in eenige, helaas verzooveelduizendvoudige zinnen, voor het groote publiek allen subjectieven oorsprong verliezende en de waarde van een orakeluitspraak verkrijgende, het werken en streven met een enkelen slag schier vernietigd werd, zij het ook als eerlijk en uitsluitend gevolg van een persoonlijken indruk.

Bepaal ik mij tot de tooneelcritiek.

Te weinig wordt vaak door hem, die gerdepen is aan den volke den indruk weer te geven van zoowel zware als lichte producten der dramatiek, beseft, dat zijn geschrift een economische, hetzij positieve of negatieve waarde vertegenwoordigt voor de instelling, die het stuk ten tooneele voert, een moreele nog daarbij voor hen, die op dat tooneel hunne krachten toonen. Daarom toch is het zijn eerste plicht naar geweten weer te geven, hoe de balans van het werk is overgeslagen, daarbij niet alleen lettende op inhouds- en vertooningswaarde op zich zelve, doch in veel grootere mate op den indruk, die het vermocht te wekken op het toegestroomde publiek.

Recensiën worden o. m. gelezen door tweeërlei rubrieken van belangstellenden.

Tot de eerste behooren zij, die een stuk reeds gezien hebben en gaarne het in zich zelve gevormde oordeel willen toetsen aan dat, van een door zijn positie als dagblad-schrijver tot oordeelen geroepen persoon.

Waar al te vaak blijkt, dat deze tot oordeelen geroepen personen niet altijd tot oordeelen bevoegd zijn, zal men aan zijn uitspraak eerst waarde gaan hechten zoo men diens talenten in dezen als boven het gemiddelde erkent.

Deze categorie stelt prijs op een juiste recensie, doch kan niet verder beïnvloed worden, tenzij illusies zouden worden vernietigd.

Een veel grooter aantal personen heeft er echter belang bij om te weten of een avond bij deze of geene opvoering doorgebracht aan hunne verwachtingen zal beantwoorden, moge deze zich in de richting van oppervlakkige aandoe-ning, zuiver lachgenot, geestelijke inspanning of louter tijdverpoozing uitstrekken,

En daarom wil men weten, naast de zoo belangrijke kwestie of men veilig zijn dochter of meisje mee kan nemen, of het stuk, bijv. als blijspel bedoeld, zijn publiek wist te vermaken, of een tooneelspel de zaal wist mee te voeren naar het geschetste milieu enz.

Hoe weinig wordt in het algemeen dit verlangen bevredigd! Hoe vaak komt men bijv. na een avond van uitbundig genoegen tot de conclusie . . . in het ochtendblad, dat het stuk een ander slot had moeten hebben, een bedrijf te lang was, een verouderd onderwerp opdischte, geen volgehouden karakters bevatte, waaraan dan wordt toegevoegd, dat de heer A. geen juiste opvatting van zijn rol had, mejuffrouw B. in de 2e acte geen passend toilet droeg, het gordijn in de 3e acte vloekt met de keurige robe van mevrouw C., om dan aan het slot kortelings aan te stippen, dat het publiek zich voldaan toonde.

Alsof dit niet voornamer mededeeling was dan alle opsommingen van feiten, die ons dus eigenlijk tot onvoldaanheid hadden moeten brengen!

De heeren recensenten meenen te veel hun publiek te moeten opvoeden. Dat zal hen, die na een première in middernachtelijk uur hunne gewaarwordingen neerschrijven wel nooit gelukken. De groote tegenstrijdigheid in de ochtendbladen is daar borg voor.

Laten zij er zich daarom meer op toeleggen zoodanige aanduidingen te geven, dat wij, alledaagsche menschen kunnen bepalen in welke stemming wij dit of dat stuk met succes kunnen gaan zien.

Voor velen blijven de later komende, weloverwogen en dieper gaande beschouwingen dan nog welkom, zonder èn aan publiek èn aan schouwburgdirecties schade meer te berokkenen. Zoo bijv. de dramatische overzichten in maandschriften, kunstkronieken e.d.

Hadden deze regelen ten allen tijde geschreven kunnen worden, daar zij niet in het bijzonder tegen den S. W.-criticus gericht zijn, zoo levert de recensie over „Een Paladijn” in een vorig nummer mij een kostelijk voorbeeld van onjuiste algemeene indrukswaergave.

Wij lezen de uitspraak van het publiek na de première: „Nou dat is 'n stróp voor het Nederl. Tooneel”. Merkwaardig, dat ik èn na première èn later, personen, die verschillend over het stuk oordeelden, eenstemmig hoorde verklaren: „Dat wordt een kasstuk”.

Verder: „een gedeelte van 't publiek de heele voorstelling niet wil aanzien”. Ik wil dit verklaren uit het overlate uur waar deze première ons bracht, aangezien de enkelen, die voor het einde verdwenen, dit deden op geenszins voor een demonstratie passend oogenblik.

En dan nog: „dat alle mogelijke en onmogelijke tooneelcritici 't stuk kapotrecenzeerden”. Ten eenenmale onjuist. Heeft deze criticus niet opgemerkt welke gunstige oordeelvellingen Lapidoth, de Meester, van Nouhuys en l. n. l. Mr. J. N. van Hall voor „Een Paladijn” over hadden?

Alweer verder: „... hoewel 't geen uitbundige ingenomenheid is, die de menschen na de bedrijven deed klappen”. Wat doet de menschen dan wèl klappen en hoe verklaart men zich het donderend en spontaan applaus, dat na 1e, 2e en 3e bedrijf culmineerend losbarstte bij de première, welke ik bijwoonde?

Later nog eens: „... is 't te begrijpen, welk eene afschuwelijke nederlaag deze comédie in de kritiek leed”. Het is reeds gezegd, geheel onjuist.

Volgt een uiteenzetting waarom het de nederlaag geleden zou hebben. Terloops wil ik G. N. opmerkzaam maken, dat het stuk niet meer als karikatuurschets van een bekend Amsterdamsch journalist beschouwd mag worden, nu de schrijfster uitdrukkelijk deze bedoeling ontkend heeft in enkele bladen.

Ten slotte ware een gunstig woord voor de werkelijk keurige hotel-regie in het 2e bedrijf, waar ieder, die zulk hotel-hall leven kent, niets dan lof voor over had, beter op zijn plaats geweest als uitsluitend een opmerking over een minder storende fout in het 1e bedrijf.

De indruk van „Een Paladijn” door het lezen van de recensie in het S. W. verkregen, zal weinig aansporen tot een persoonlijke kennismaking van het stuk. En toch zal de meerderheid van hen, die reeds een persoonlijke indruk verkregen hebben, u sterk aanraden, dit in verband met den Hollandschen oorsprong zeer opmerkelijk stuk, te gaan zien, in de overtuiging, dat het u even hartelijk vermaken zal als het hen gedaan heeft, door de ruimschoots aanwezige humor, het meerendeels uitnemende spel en de goede monterring.

Ziehier de proef op de som mijner beweringen, tevens een verklaring waarom ik de publieke opinie, op zich zelf zeker niet hoogstaand, wil doen zegevieren over die van enkelen, niet altijd hooger stonden.

W. H. v. I.

De mensch-ingenieur.

Wij weten, wat de mensch-arbeider is; wij twijfelen niet aan zijn maatschappelijke beteekenis, evenmin aan zijn plaats in de samenleving; als wij zonder vooroordeel en verstandig zijn, begrijpen wij ook zeer goed, wat zijn belang is, en als wij heldere oogenblikken hebben, geven wij zelfs toe, dat hij niet anders dan verstandig doet, die belangen te verdedigen.

Maar over de plaats van den mensch-ingenieur, waarvan wij allen de embryonale, zij het denkende, vorm uitmaken, hebben wij in den laatsten tijd weinig van gedachten gewisseld, misschien zelfs weinig gedacht. Wij hadden er waarschijnlijk den tijd niet voor, omdat onze hersens met integralen of sluisdorpels of drijfstangversnellingen vervuld waren, geestelijke bouwstoffen met het verklaarde doel, ons tot ingenieur op te bouwen. Maar laten wij ons tevens den tijd gunnen, te bedenken, dat wij niet ingenieur worden, om het mooie van 't vak, „of om de techniek” of wat dies meer zij; maar in de eerste plaats om er ons brood mee te verdienen en om er onze maatschappelijke positie mee te veroveren.

Wij worden geen van allen ingenieurs op een onbewoond eiland; daar hebben we zelfs bijzonder weinig aan onze ingenieurs-kennis, maar we worden het in eene groote, woelige, strijdende maatschappij: die maatschappij bepaalt

onze plaats en onzen werkring, en, graag of niet, zullen we ons in die maatschappij moeten bewegen, en ons naar hare regels en ordeningen moeten voegen. Even belangrijk als, ja belangrijker dan de studie, is voor ons het begrip van die maatschappij, en in de eerste plaats wel het zuivere, nuchtere en verstandige denkbeeld van de plaats, die wij erin als mensch-ingenieur zullen innemen.

Er wordt over die plaats in de studentenwereld veel gesproken maar nog meer gezwezen, te veel gezwezen. Er zijn er, die zwijgen, omdat ze er nooit over denken, de brave goeie werkers, die zich graag later zullen doodwerken, omdat ze dat altijd zoo gewoon zijn geweest, de hartstochteloozen, die, bekrompen als ze zijn, hun eerzucht bevredigd zien, als ze later, met een paar even lustige teekenaars onder zich, een klein heerenleventje van wetenschappelijke pennelikker zullen leiden.

Er zijn er ook, die zwijgen, omdat ze niet vertellen willen, wat ze heel goed begrepen hebben, dat het er later om zal gaan, zich te scharen onder de hoede van de machtigen; die heel wel inzien, dat niet hun ingenieur-zijn, maar hun maatschappij-mensch-zijn in de eerste plaats hun positie bepalen zal. Zij zorgen, al in hun studententijd „erbij te hooren”, ze zorgen de taal der machtigen te spreken, hun manieren te volgen, hun kringen te zoeken; dat zijn de bewusten, meestal degenen, wier opvoeding hen reeds geleerd heeft, te begrijpen, dat niet het werken zelf, maar het laten werken positie, invloed en een gemakkelijk leven geeft.

Er wordt ook door velen gezwezen, omdat ze er wèl eens over denken, maar eigenlijk moeten toegeven, de positie van den ingenieur niet te begrijpen; en dat zijn in 't algemeen juist de gezonde, frissche, jonge menschen, niet geheel zonder vooroordeel, maar toch vrij genoeg om zich heen kijkend, om in te zien, dat er iets scheefs, iets tweeslachtigs is in de plaats, die de ingenieur in de samenleving inneemt. Is hij een leider? Behoort hij tot de „heeren” der samenleving? het had er soms veel van, en heeft het hier en daar nog; die ingenieur, die, zoon van bemiddelden huize, jeugdig fabrikant, grondbezitter, bankier, zich met zijn kapitaal een positie in de wereld weet te verschaffen, waarin ook zijn technische kennis tot haar recht komt, hij behoort er zeker toe. Maar men onderscheide wel: Hij behoort er niet toe, omdat hij ingenieur is, maar omdat hij kapitalist is, die als zoodanig zichzelf als ingenieur in dienst neemt. De enthousiaste maar ongefotuneerde jongeling, die zich zulk een ingenieur als ideaal voor oogen stelt, zal in negen honderd negen en negentig van de duizend gevallen teleurgesteld worden. Maar hij zal wat anders ondervinden, dat ik hier in korte woorden wil uitdrukken: „Hij zal ondervinden dat hij een arbeider is.” Het is voor velen niet prettig, dit te hooren, vooral niet in den vrijen studententijd, waarin men zich nu juist voor 't eerst eens „meneer” waant, waarin men werkelijk een zeer bevoorrechte positie inneemt, zoodat 't moeilijk valt, zich den maatschappelijken val te denken, die onmiddellijk na 't eindexamen plaats heeft; dan begint 't gesoebat om baantjes, dan komt de strijd om het bestaan aan de orde, dan zinkt, helaas, de trots van den student, die van vaders toelage leefde, tot den deemoed van den man, die, zonder veel steun dan zijn eigen zelf, mitsgaders zijn wetenschap en zijn geblaseerd standsbegrip, moet vechten voor zijn brood en zijn positie. Dit is niet prettig; het is hard, maar waar, en het is beter, dat in den studententijd goed te overdenken uit vrijen wil en zonder vooroordeel, dan het later aan den lijve onvoorbereid te ondervinden. Want wie zich rust ten strijde is het dubbele waard, en wie weet, wat hem te wachten staat, kan zijn schoonen, hoogen trots, die uit zelfgevoel ontspruit, bewaren, ook al zijn de uiterlijke omstandigheden ongunstig.

Ik zou dit alles niet geschreven hebben, wanneer een onlangs voorgekomen geval mij hiertoe geen aanleiding had gegeven. Het is het volgende:

Bij de Maatschappij Electra te Amsterdam, eene vennootschap, die eene elektrische centrale exploiteert, waren 3 ingenieurs werkzaam, die zeker niet tot de eerste de beste gerekend moeten worden, en waarvan de een, die adjunct-directeur was, eene zeer goede wetenschappelijke reputatie geniet.

Eenige weken geleden werd den heeren vanwege de directie de gemeenschappelijke schriftelijke mededeeling gedaan, dat voor hen een „arbeidscontract” ter inzage lag gedurende 4 dagen op het kantoor, waarna ze dat contract hadden te teekenen. De heeren antwoordden in een gemeenschappelijk schrijven, dat zij meenden eenigen tijd noodig te

hebben ter bestudeering van het contract, dat hunne verhouding tot de werkgeefster en dus hun geheele maatschappelijk wezen zou bepalen, en dat zij daarom verzochten een afschrift van het ontwerp-contract, te hunnen huize te mogen ontvangen.

De directie had daarop geen ander antwoord, dan dat zij voor collectieve brieven van ambtenaren geen gehoor had.

De betrokken ambtenaren konden, zonder aan hun waardigheid te kort te doen, moeielijk anders doen, dan bij hun houding volharden en hun verwondering betuigen, waar zij toch een collectief schrijven van de directie ontvangen hadden. De directie meende daarop, den oudsten ingenieur, wegens het voeren van ongepaste taal in overweging te moeten geven zijn ontslag aan te vragen, terwijl den beiden anderen ingenieurs te kennen werd gegeven, dat zij alsnog ten spoedigste op de voorwaarden der directie het contract hadden te teekenen.

Men zal begrijpen, dat zij, als mannen met eenig zelfgevoel, daarop gemeenschappelijk hunne relaties met die maatschappij hebben afgebroken.

Wanneer die drie ingenieurs gewone arbeiders waren, die hun belang beter begrijpen, dan zouden zij behoord hebben tot eene vakvereniging, dan zouden zij niet alléén gestaan hebben, zooals dat thans het geval is, dan zouden zij, en met hen hunne collega's in vereniging hun kracht gezocht hebben, dan zouden zij niet weerloos staan tegenover eene maatschappij, die hen behandelt, zooals een man van eer geen zijner werklieden behandelen zou.

Het is een bewijs van het geringe inzicht in maatschappelijke verhoudingen bij de ingenieurs, dat hierover nog geen storm van protest is opgestoken, dat nog niet begrepen is, dat hier de hoogste belangen van allen op het spel staan. Er zijn machtige stroomingen in de wereld, zij schijnen den ingenieurs voorbij te gaan; er gebeuren teekenen der tijden, de ingenieurs schijnen er blind voor te zijn; alle verhoudingen veranderen, de ingenieur weet niet waar zijn plaats is. De studenten, die ingenieur zullen worden, slapen, ze praten in den droom over hun studie, over theosofie, over de laatste kroegjool of over baantjes, waarvan ze de wezenlijke beteekenis niet begrijpen.

Wordt wakker, mijne heeren; bedenkt, waarvoor ge werkt, maar tevens, wat ge zijt en wezen zult. Ge zijt mannen van wetenschap, dat is van bewust overdenken: overdenkt in de eerste plaats met heldere bewustheid, wat uw plaats is en zal zijn in de samenleving; maar wacht er niet te lang mee; doe het nu, nu ge er nog tijd en lust en kracht toe hebt, nu ge nog onbevooroordeeld en trotsch zijt, en kom dan met een meening voor den dag, om er over te praten, of schrijft ze neer, om ze hier, in dit blad te verkondigen, opdat weer een frisch, een jong, een veerkrachtig leven de mufte studie-atmosfeer, die Delft begint te vergifigen, komt doordringen.

X.

Wat alzoó gebeuren kan!

Daar zijn van die dingen in 't dagelijksch leven die een mensch nooit ondervinden kan. B. v. kan niemand in mijn kamer alleen wezen als ik er in ben. Ik alleen is dus een toestand die niemand met mij mee kan maken. Ik met een mijnheer X. alleen is een toestand die wij met ons tweeën slechts kunnen meemaken. Noemen we zoo'n toestand die een mensch in zijn eentje slechts kan meemaken een eenpersoons toestand, dan kan de volgende een twee persoons toestand, n personen bij elkaar is dus een n persoons toestand. Nu zullen uit den aard der zaak weinigen verlangen naar iets waar ze niet geweest zijn. Velen zullen van verschillende dingen wegblijven zonder te denken dat ze door hun wegblijven een toestand scheppen die zij niet kunnen bijwonen. Enfin dit om mijn pen wat te laten schrijven. Belangrijker dingen heb ik u te vertellen.

Zooals bekend had Vrijdagavond de algemeene vergadering van Tooneel plaats. 't Bestuur was om verschillende omstandigheden slechts door twee leden vertegenwoordigd. Zelden woonde ik een algemeene vergadering bij waar zoo veel belangrijks verhandeld werd met betrekkelijk zoo weinig debat, men scheen 't eens over de plannen. Met voldoening kan 't bestuur op haar werk terugzien, geen aanmerking, geen opmerking werd gemaakt. De motie die de plannen van het bestuur kracht moest bijzetten werd met algemeene stemmen aangenomen. Zij luidde als

als volgt: De Alg. Verg. enz. gehoord de verklaringen van het Bestuur, noodigt het Bestuur uit maatregelen te treffen, dat de voorstelling te geven in dit jaar een geldelijk voordeel oplevert, waardoor de schuldenlast van het gezelschap wordt verminderd en spreekt de hoop uit dat deze maatregelen slechts een jaar behoeven toegepast te worden.

Zelfs sprak de vergadering haar vertrouwen in het bestuur uit. Op de vraag van de w.d. president die voorzat of iemand nog wat op te merken had in 't belang van de vereeniging, werd geantwoord dat de meening van de vergadering was dat het bestuur door zijn werk zoo'n opmerking voorkomen had en spreker bracht het bestuur daarvoor hulde. Na voor deze woorden bedankt te hebben sloot de voorzitter de vergadering.

Lezer gij zult spijt hebben een zoo enthousiaste vergadering niet te hebben bijgewoond. Die vergadering had gij nooit zoo kunnen bijwonen lezer het was een 2 persoons toestand.

E.

Zomernacht.

De tuinen liggen kil,
Grauw in den zomernacht.
Een zware wolkenvacht
Drijft langzaam zonder wil,
Loom naar het Westen voort.
Het matte Maanlicht gloort
Langs wolkenranden, stil
Op 't bloemenland, dat wacht
't Versterven van den nacht,
Den zomernacht, zoo kil.

B.

Verlangen.

Hoog boven torenspits,
Hoog boven de wiegende twijgen der boomen
Zweeft luchtig van eindeloos verre gekomen
Een wolkje donzig wit.

Hoog boven 't hemelblauw,
Hoog boven m'n werkende juichende leven
Is stille met bevende teerheid doorweven
't Verlangen lief naar jou.

B.

Aan de Schakers op de leeszaal der S. P.

Sedert het bestaan der Delftsche Studenten Schaakclub wordt op de leeszaal der Sociteit Phoenix geregeld iederen middag tusschen 4 en 5 $\frac{1}{2}$ uur geschaakt, soms twee, soms drie, soms zelfs meer partijen tegelijk. Dit is op zich zelf een zeer heugelijk feit, want het constateert dat de D. S. S. werkelijk in de behoefte van verschillende leden der S. P. voorziet; maar wat minder aangenaam is, is dat de spelers de doorgangen verstoppen en de omstanders zich dikwijls zoo luidruchtig over de een of andere matstelling uitlaten, dat het hinderlijk is voor de lezers, die zich rustig in hun lectuur willen verdiepen.

Het Bestuur der S. P. vindende dat de leeszaal behoort aan de lezers, is van plan om een bepaling te maken, waarbij het schaken op de leeszaal tusschen 4 en 5 $\frac{1}{2}$ uur verboden is.

Nu kom ik met het verzoek aan allen, die schaken op de leeszaal: „Ga een weinig achteraf zitten b.v. in het afschrijfkamertje en verzoek de omstanders om hun mond te houden”; mij dunkt dit moet de schakers zelf ten goede komen, en misschien gaat dan het plan van het Bestuur der S. P. niet door.

Ook heb ik nog dit: „Ruim s.v.p. de stukken, nadat ze gebruikt zijn, op”.

Laten we elkaar helpen om het schaakspel op de S. P. in zwang te houden.

G. F. W.

„Vrije Studie”.

LEZING van Mr. Dr. J. BREUKELMAN, op Donderdag 28 Januari over den tegenwoordigen Europeesch politieken toestand.

Na in lange tijd niets van zich te hebben laten horen, heeft Vrije Studie ons haar eerste lezing in deze cursus geboden, en wel een zeer bijzondere. Waar wij verleden jaar slechts lezingen op litterair- en kunstgebied te horen kregen, was deze avond gewijd aan een geheel ander, maar niet minder belangrijk onderwerp. Waar vooral op het ogenblik de internationale verhoudingen met zoveel algemene belangstelling en zoveel angst gevolgd worden, mogen we het bestuur van Vrije Studie gelukwensen er in geslaagd te zijn aan haar leden een zo belangwekkende lezing over dit onderwerp als die van de heer Breukelman te hebben kunnen aanbieden.

Jammer, dat slechts zo weinigen gebruik maakten van deze gelegenheid, om eens wat meer inzicht in de Europese politiek te krijgen!

De voorzitter, de heer J. B. A. Kessler, opent de vergadering, en deelt mede dat het bestuur door een samenloop van ongelukkige omstandigheden er niet in geslaagd is eerder een lezing te organiseren, maar hoopt het achterstallige in te halen. Hierop geeft hij het woord aan de heer Breukelman.

Deze begint met op te merken dat het afgelopen jaar van groot belang is geweest voor Europa, vooral in de laatste tijd door de Oosterse kwestie.

Hij brengt de geschiedenis van 't Balkan-Schiereiland kort in herinnering, de opkomst en kentering der Turkse macht, de wederopkomst (na de Mongolen) onder Soeleiman en het verval in latere tijden.

Rusland, dat oorspronkelijk voor de geschiedenis van Turkije van weinig betekenis was, heeft in latere tijden een voorname plaats ingenomen onder de belanghebbenden op 't Balkan-Schiereiland.

In Engeland is in de 18e eeuw het eerst het denkbeeld opgekomen, dat het verkeerd zou zijn Turkije te veel te verzwakken.

Bij het langzame verval van Turkije zijn geleidelijk verschillende Donaustaten onafhankelijk geworden (Griekenland plotseling).

Toen de Turks-Russiese oorlog zo gunstig voor Rusland was uitgevallen, wilde Rusland een groot Bulgarije scheppen, Engeland en Oostenrijk werkten het echter tegen, en toen Bismarck zich aan Oostenrijks zijde wilde scharen moest Rusland toegeven. Hieruit is gevolgd de anti-Duitse stemming in Rusland.

Een belangrijk punt in de geschiedenis van het oosten is het congres van Berlijn van 1878, als gevolg van deze Balkanverwickelingen gehouden. Roemenië, Servië en Montenegro werden (met enige beperkende bepalingen) onafhankelijk verklaard. Bulgarije werd ook onafhankelijk, tot de Balkan ongeveer, Oost-Roemelië echter bleef een Turkse provincie, met een christen-gouverneur.

Bosnië en Herzegowina werden ter occupatie gegeven aan Oostenrijk. Het doel was het ontstaan van een grote Serviese staat te verhinderen. De grote kwestie is nu of die bezetting tijdelijk of definitief bedoeld was. Volgens spreker heeft men slechts aan definitieve occupatie gedacht, waartegen Rusland zich niet verzette.

In '78 nu schijnt een verdrag gesloten te zijn, waarin 't woord tijdelijk voorkomt, in 't oorspronkelijke tractaat echter komt tijdelijk niet voor.

De eerste verbreking van 't tractaat was de vereniging van Oost-Roemelië in '85 met Bulgarije, tegen de zin van Rusland, met goedvinden echter van Engeland en Oostenrijk. Ook Rusland schond 't tractaat bij de Batoemkwestie.

Na in 't kort de Armeniese troebelen, de Grieks-Turkse oorlog en de hervormingen in Macedonië, die door de eensgezindheid der mogendheden geen moeilijkheden van ernstige aard opleverden, te hebben nagegaan, komt spreker tot de grote gebeurtenissen in 1908, de bezetting der spoorwegen door Bulgarije (na de niet-uitnodiging op een diplomaten-diner in Constantinopel) en de daarop volgende onafhankelijkheidsverklaring; de annexatie van Bosnië en Herzegowina door Oostenrijk; en de aansluiting van de bevolking van Creta bij Griekenland.

In verband hiermee gaat spreker de algemene politieke verhoudingen in Europa na.

Rusland, in Azië zo deerlijk verslagen, is na 1905 van weinig betekenis.

Engeland was voor enige tijd absoluut geïsoleerd, de moeilijkheden aangaande Egypte stonden tussen Frankrijk en Engeland. De almachtige triple alliantie was eerder voor Frankrijk dan voor Engeland. Tevens trachtte Duitsland Rusland te vriend te krijgen. In '90 trad de grote Bismarck af, na hem helde Duitsland meer naar Engeland en keerde zich meer van Rusland af, waarna de verhouding van Rusland en Frankrijk inniger werd en de dubbele-entente ontstond.

Na de troonsbestijging van koning Eduard, de grote diplomaat, werd Englands isolement verbroken en met verschillende staten werden verdragen gesloten (o. a. Japan '02, Frankrijk '04). In de Marokkaanse kwestie schaarde Engeland zich aan Frankrijks zijde tegen Duitsland. Zelfs kwam Engeland in vriendschappelijke relatie tot Rusland (afspraken over Midden-Azië) hoewel die vriendschap wel tijdelijk zal zijn. Italië, lid der triple alliantie is in de laatste tijd veel meer tot Frankrijk genaderd, de banden met de triple alliantie en met Oostenrijk in 't bijzonder zijn niet zeer hecht meer.

De gebeurtenissen op 't Balkanschiereiland brachten het evenwicht ernstig in gevaar. Het is de vraag of een conferentie gehouden zal worden of niet. Engeland is deze niet ongenegen, evenmin Frankrijk, waarmee Italië accoord gaat; Duitsland sluit zich geheel bij Oostenrijk aan, terwijl Rusland tegenover Oostenrijk staat. De aanleiding tot de annexatie waren de jong Turkse beweging en de Serviese propaganda. Servië en Montenegro willen een tegenwicht tegen Oostenrijks machtsuitbreiding, zij achten het Serviese volksbestaan in gevaar en worden gesteund door Rusland.

Directe onderhandelingen kunnen steeds nog leiden tot een conferentie. Turkije en Oostenrijk troffen al een vergelijk, en wat betreft Bulgarije, de zucht naar vrede onder de mogendheden zal dit land wel rustig houden. Slechts Servië zal moeilijk te bevredigen zijn. Spreker zegt wat volgens hem de bepalingen zullen zijn die moeten gemaakt worden op een eventuele conferentie.

Hierop bespreekt de heer Breukelman, de Marokkaanse verwickelingen in haar verschillende stadia; de toestanden in 't verre Oosten, de verhouding tussen Japan en de Vereenigde Staten; en de volksstrijd in Perzië.

Spreker eindigt met een beschouwing over de uitbreiding van het vredes-idee. Hij stelt de eerste vredesconferentie in belangrijkheid boven de tweede, wijst op de talrijke arbitrage-verdragen, de verschillende in der minne beslechte geschillen en de bemiddeling in de laatste oorlogen. Hij besluit met zijn vertrouwen uit te spreken in de vorderingen van het vredes-idee.

De voorzitter bedankt de spreker voor zijn interessante, duidelijke lezing en sluit hierop de vergadering.

Interacademiale Schaatsenwedstrijd te Groningen.

Na een onafgebroken rit van vijf uren arriveerden we eindelijk in Groningen, waar we aan 't station verwelkomd werden door het bestuur der Groningsche Studenten IJ-club „Doe wel en zie niet om”, om hierna naar de kroeg te trekken. Met het oog op den volgenden dag maakten de rijders het hier niet lang meer maar begaven zich vroeg ter ruste.

Vrijdagochtend om 10 uur reeds werden we gewekt door de opgewekte toonen van 't muziekcors dat de stoet begeleidde die ons naar de ijsbaan zou brengen.

't Weer was prachtig, een matige zuidweste wind deed vermoeden dat de dooi spoedig zou invallen, maar de baan was zoo mooi als maar gewenscht kon worden.

Kalt opende de lijst der Delftsche rijders met een goede tijd van 18¹/₅ sec. Vervolgens reden Bakker, Botje, Lobry, de Bruin en Grooters, respectievelijk 18³/₅, 18¹/₅, 19 en 17¹/₅ sec.

Toen deze ronde, welke met wind mede gereden werd, was afgelopen was de stand van de corpsen als volgt:

(Zie vervolg Derde Blad).

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 4 FEBRUARI 1909. No. 16.

I Groningen met $90\frac{2}{5}$ sec., II Delft met 92 sec., III Amsterdam met $92\frac{2}{5}$ sec. en IV Utrecht met $101\frac{1}{5}$ sec. Leiden was wegens ziekte niet verschenen.

Onze kansen op de eerste prijs waren niet hopeloos nog, maar de geruchten over vroeger gemaakte Groningsche tijden deden ons 't ergste vreezen.

Na een stevige lunch werd des middags de volgende helft verreden, onder de belangstelling van een overvolle baan.

Al spoedig bleek nu „Doe wel's” meerderheid en de Delftsche tijden $19\frac{2}{5}$, $19\frac{2}{5}$, $19\frac{1}{5}$, $19\frac{1}{5}$ en $19\frac{1}{5}$ sec. waren niet wel genoeg om de corpsprijs te behalen.

Groningen bleef de meerdere in deze met 95 sec. tegen Delft $97\frac{4}{5}$ sec., hierna Amsterdam dan Utrecht.

Aan de personeele wedstrijd voor de tien snelste rijders deden behalve 't geheele Noordelijk vijftal en twee Amsterdammers, ook wij, Kalt, Bakker en Grooters, mede. De le wist het tot nummer vier te brengen.

Na een langen tijd gezellig gebitterd te hebben, begaven we ons naar „Mutua Fides”, waar „Doe wel” zijn gasten een diner aanbood, 't welk vermoed ik door de feeststemming, die er heerschte niet licht vergeten zal worden.

Hierna werd de gastvrije stad in alle richtingen doorkruist om ten langen leste weer op M. T. te verschijnen waar de feestelijkheden met een kroegjool zouden worden besloten.

De president der jury reikte met enkele woorden „Doe wel” een gouden medaille over, daarna aan Delft een zilveren, om vervolgens de personeele prijzen te overhandigen.

Nadat het officieële gedeelte geëindigd was, stortte een ieder zich in het feestgewoel om vroeg in den morgen, bepakt met schaatsen onder 't genot van een regenbui te trachten in de vreemde stad zijn hotel terug te vinden.

Studiebelangen.

Donderdag 11 Febr. begint de heer HEIJERMANS, met: De kunstmatige verwarming en verlichting der woningen.

—o—

Prof. Itz verzoekt ons bekend te maken, dat hij het aanvullingscollege voor C₄'s over „Onderdeelen van Gebouwen” zal geven op Donderdag van 1—2 n.m. en hiermede hoopt aan te vangen op Donderdag 11 Februari.

de C. C.

Benoemingen van Ingenieurs in Nederl. Indischen Staatsdienst.

(Uittreksel van het Artikel in „De Ingenieur”, No. 52, 1908).

Het trok de aandacht van het Bestuur der Vereeniging van Delftsche Ingenieurs, dat bij het vervullen van enkele ingenieursbetrekkingen bij den Staatsdienst in Ned.-Indië personen werden benoemd, voor wie het bezit van een ingenieurs-diploma uit Delft niet als eisch werd gesteld, wat voor de benoembaarheid tot asp.-ingenieur bij de Waterstaat en de B. O. W. in Ned.-Indië wel het geval is.

Eenzoo was het opvallend, dat de aanvullingen bij dezen dienst en bij dien van de Spoorwegen en het Stoomwezen ongelijkmatig plaats vinden en dat niet steeds het gevraagde aantal jonge ingenieurs zich beschikbaar stelt. Daardoor rees de vraag of ook de dienstvoorwaarden verbetering behoeven.

Een en ander had ten gevolge, dat het Bestuur meende te moeten onderzoeken of, zoowel in het belang van den dienst als in dat van de Delftsche Ingenieurs, eene meer regelmatige aanvulling dan in de laatste jaren plaats vond, wenschelijk zoude zijn en zoo ja, hoe deze zou moeten plaats hebben; en tevens of de dienstvoorwaarden ook verbetering behoeven.

Het bestuur besloot te dezer zake de voorlichting eener met de toestanden in Ned.-Indië bekende commissie in te winnen en vond de leden J. C. Dijkhoorn, J. D. Donker Duijvis, P. T. L. Grinwis Plaat, W. de Jong Dzn., M. van Winsen, bereid in deze commissie zitting te nemen.

Het verslag dat deze commissie uitbracht, had ten gevolge, dat het Bestuur het navolgende adres aan Zijne Ex. den Minister van Koloniën richtte:

Aan
Zijne Excellentie den Minister van
Koloniën.

Het Bestuur der Vereeniging van Delftsche Ingenieurs heeft de eer met allen eerbied het navolgende aan de aandacht van Uwe Excellentie te onderwerpen.

In de laatste jaren is het meermalen voorgekomen dat het Gouvernement in Nederlandsch-Indië personen, niet in het bezit van een diploma der Polytechnische School of Technische Hoogeschool te Delft, benoemde in ingenieursbetrekkingen.

Met name werden enkele genie-officiëren belast met de betrekking van tijdelijk ingenieur van den Waterstaat.

De aanvulling in het vaste corps ingenieurs van den Waterstaat en der Burgerlijke Openbare Werken en bij den dienst der Staatsspoorwegen en van het Stoomwezen vond in de laatste jaren zeer ongelijkmatig en onvoldoende plaats.

In het jaar 1907 werden buitengewoon groote aantallen aspirant-ingenieurs voor den Waterstaat en voor den Dienst der Staatsspoorwegen opgeroepen; het ongunstig resultaat dezer oproeping is bekend.

Het Bestuur veroorlooft zich als zijn gevoelen uit te spreken dat tusschen de hierboven vermelde feiten verband bestaat en dat het noodig is, zoowel in 't belang van den Staatsdienst als in dat van de ingenieurs, in dezen toestand verbetering te brengen.

Het Bestuur veroorlooft zich verder er op te wijzen dat het redmiddel om officieren der genie in tijdelijken dienst te benoemen, waarschijnlijk op den duur het aanbod van Delftsche Ingenieurs nog sterker dan thans zal doen verminderen, omdat alsdan de gemakkelijker en minder kostbare opleiding aan de Koninklijke Militaire Academie door menigeen boven de lange en kostbare studie aan de Technische Hoogeschool verkozen zal worden.

Zal men bij de bovengenoemde Diensten, alsmede bij het Mijnwezen, voor de hogere rangen steeds de noodige krachten in het corps zelf vinden, dan is het naar de meening van het Bestuur noodig dat afgezien worde van het een tijdlang gevolgde stelsel om de lagere ingenieursbetrekkingen te doen waarnemen door opzichters of andere ambtenaren, zooals b.v. bij de Staatsspoorwegen is voorgekomen.

Regelmatige en voldoende aanvulling met Delftsche Ingenieurs in de aanvangsrangen is daartoe noodzakelijk. Voor de hogere betrekkingen kan dan partij getrokken worden van de ervaring, welke de ambtenaren door eenige jaren dienst in het corps opdeden, en voor de vervulling dier hogere rangen zal dan niet het oog geslagen behoeven te worden op personen buiten het corps.

Het komt aan ons Bestuur overbodig voor om hier nog opzettelijk het groote nadeel, aan zulke benoemingen verbonden, uitvoerig in het licht te stellen.

Zulke benoemingen ontnemen aan de ambtenaren het zoo noodige vertrouwen dat hunne rechtmatige wenschen tot opklimming in de hoogste rangen tot vervulling zullen komen, en dientengevolge ontbreekt spoedig bij de jongere ingenieurs de lust om zich te verbinden aan een dienst, waarin zij meenen en gevoelen dat hunne belangen niet behoorlijk behartigd worden.

In de jaren 1906 en 1907 en in Januari 1908 verwierven in verband met den overgangstoestand aan de Technische Hoogeschool slechts resp. 21, 20 en 12 personen het diploma van Civiel-ingenieurs.

Het behoeft dus geen verwondering te wekken dat in 1907 de Technische Hoogeschool aan de zeldzaam groote aanvraag van 22 Civiel-ingenieurs niet kon voldoen. Doch ontegenzeggelijk is in de laatste jaren óók gebleken, dat er geringe lust bij de jongeren bestaat om zich in Indië aan den Staatsdienst te verbinden.

Vanwaar dat verschijnsel?

Het Bestuur is van meening dat verschillende oorzaken hiertoe medewerken:

a. Gedurende den studietijd is er te Delft — sedert de opheffing der Indische Instelling — weinig dat de aandacht der studenten op Indië vestigt.

b. Het aantal betrekkingen voor jonge ingenieurs is tegenwoordig in Nederland véél grooter dan vroeger, en de bezoldigingen zijn verbeterd.

c. Bovendien konden vele Civiel-ingenieurs in het buitenland (Siam, Zuid-Amerika, enz.) beter bezoldigde betrekkingen verkrijgen.

d. Particuliere ondernemingen in Indië vragen bij voortdurend een grooter aantal Delftsche ingenieurs, en in particulieren dienst zijn de aanvangstractementen meestal hooger en de dienstvoorwaarden veelal voordeliger dan bij het Gouvernement.

e. Daarbij komt nog dat op het aanvangstractement nog belangrijk gekort wordt, en dat het eerst wordt uitgekeerd over de maand, volgende op die der benoeming in Indië, wat vooral voor gehuwde ambtenaren geldelijke moeilijkheden baart.

f. Zelfs vernam het Bestuur dat het voorgekomen is dat ongunstige wijzigingen in deze voorwaarden werden gebracht, en dat met terugwerkende kracht.

g. Bood de Gouvernementsdienst vroeger belangrijke voordeelen met het oog op pensioen en verloven bij ziekten, thans hebben de particuliere werkgevers ook daaromtrent vaak gunstiger bepalingen.

h. Het vaste vertrouwen dat de voorwaarden waarop in Gouvernementsdienst wordt getreden, ongewijzigd zullen blijven, ontbreekt; evenzoo bestaat de indruk, dat de bevordering in Indië onzeker is.

i. Werktuigkundige Ingenieurs zijn bij herhaling buiten hun wil overgeplaatst van den dienst van het Stoomwezen naar dien der Staatsspoorwegen en omgekeerd.

Het Bestuur veroorlooft zich, na de aanduiding van de bezwaren en de gebreken van den Indischen dienst, hieronder aan Uwe Excellentie de middelen voor te dragen, welke naar zijne overtuiging verbetering zouden kunnen brengen, voor zoover niet reeds uit de omschrijving van wat verbetering behoeft, van zelf het geneesmiddel volgt.

I. De aandacht der studenten zal door de Regeering meer op den Indischen dienst gevestigd dienen te worden.

Dit geschiedt reeds ten deele doordat thans een Indisch ingenieur tot tijdelijk buitengewoon hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool aangesteld en belast is met het geven van onderwijs in irrigatie en andere meer bijzonder Indische onderwerpen. In deze richting ware uitbreiding gewenscht. Ook op het beschikbaar stellen van ontwerpen, foto's en andere gegevens van werken, in Indië tot stand gebracht, vestigt het Bestuur de aandacht van Uwe Excellentie.

II. Een ook in vroégere jaren met goed gevolg toegepast middel bestaat in een verbintenis aan den Indischen Dienst reeds gedurende den studietijd. Volgens Koninklijk besluit van 19 September 1875, no. 15, werd aan hen, die na afgelegd examen B zich aan den Indischen Waterstaatsdienst verbonden, een toelage verleend. Daarbij was tevens bepaald, dat de candidaat na het ingenieurs-examen nog een tijd lang in Europa practisch werkzaam zou zijn, alvorens zijne bestemming naar Indië te volgen.

Dit middel verschaft destijds een ruim aanbod, zoodat er gelegenheid bestond om zeer goede krachten te kiezen.

Deze toelage ware thans na het candidaats-examen te verleen.

Dàn toch kan de geschiktheid van den candidaat reeds beoordeeld worden. De toelage kan dan ook ruim gesteld worden, omdat ze slechts gedurende één jaar gegeven behoeft te worden.

III. Van overwegend belang, zoowel voor den dienst in Indië als voor de candidaten, acht het Bestuur eene bepaling waarbij deze onder genot van tractement nog minstens één jaar na het ingenieurs-examen in Europa, in de praktijk werkzaam gesteld worden, en deze tijd als dienstdienst medetelt.

Eenzelfde maatregel wordt door vele particuliere Maatschappijen, welke in Indië werken, toegepast.

Voor den Indischen dienst zal het dan naar de meening van het Bestuur noodig zijn dat deze practische oefening gericht worde op zaken, waarvan men in Indië dadelijk nut kan hebben. De leiding van deze werkzaamheid in de praktijk ware daarom in handen van een ervaren Indisch ingenieur te stellen of volgens aanwijzingen uit Indië te regelen.

Zal de civiel-ingenieur bestemd voor den Waterstaat of voor de Staatsspoorwegen, bij voorkeur geplaatst worden bij de uitvoering van openbare werken, de jonge werktuigkundige ingenieur, bestemd voor de spoorwegen, zal met vrucht eenigen tijd in een fabriek van locomotieven en in een der centrale werkplaatsen onzer groote spoorwegmaatschappijen werkzaam kunnen zijn; en de werktuigkundige ingenieur, bestemd voor het Stoomwezen, zal een geschikt oefenterrein vinden in een van de groote Nederlandsche machinefabrieken en ketelmakerijen, en daarna nog eenigen tijd bij het Stoomwezen in Nederland ervaring kunnen opdoen. Kan hij bovendien deelnemen aan beproevingen van stoomketels ten opzichte van brandstofverbruik, verdamping enz., dan zal dit zijne practische bruikbaarheid nog verhoogen.

IV. Bij een regelmatige en gelijkmatige aanvulling van de verschillende corpsen ingenieurs (wat het Bestuur een noodzakelijke voorwaarde acht om te ontkomen aan de bezwaren, welke zich thans zoowel bij de vervulling van de hogere als van de lagere rangen vertoonen), zal het voorkomen dat de practische oefeningstijd in Europa (in III bedoeld) soms meer dan één jaar bedraagt.

Ter bevordering van den goeden geest in de corpsen meent het Bestuur daarom te mogen aanbevelen een regeling, waarbij deze oefeningstijd, waartoe de jonge ingenieur in 's lands belang wordt verplicht, voor de helft mederekent als Indische dienstdienst en ook voor de periodieke tractementsverhooging in rekening wordt gebracht.

V. Van zeer grooten invloed op het aanbod van ingenieurs zijn ook de bezoldigingen en vooruitzichten.

Voor den Waterstaat is sedert kort een tractementsregeling in werking, welke de opklimming minder wisselvallig maakt. Ook voor de Staatsspoorwegen zal — is het Bestuur goed ingelicht — spoedig een betere tractementsregeling haar beslag krijgen.

Bij de eerstgenoemde tractementsregeling is het aanvangstractement in Indië bepaald op f 250 per maand. Groote particuliere Maatschappijen geven f 300 als minimum, en zelfs wordt dit begintractement voor hen, die reeds enkele jaren praktijk hebben, hooger gesteld.

Het Bestuur veroorlooft zich met den meesten aandrang aan Uwe Excellentie in overweging te geven om te bepalen, opdat het Gouvernement steeds over voldoende aanbod van goede krachten kunne beschikken, dat het aanvangstractement, eveneens minstens f 300 netto zal bedragen.

Zelfs dàn blijven de inkomsten der ingenieurs van den Waterstaat en bij Staatsspoorwegen nog beneden die, welke particuliere Maatschappijen geven.

Ten einde een duidelijk overzicht van de tegenwoordige bezoldigingen te geven, heeft het Bestuur de eer aan Uwe Excellentie hierbij een grafische voorstelling*) aan te bieden, aanwijzende de inkomsten van het Personeel, in dienst bij:

- A. den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken;
- B. de exploitatie der Staatsspoorwegen op Java;
- C. de Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij.

Ter toelichting veroorlooft het Bestuur zich het volgende mede te deelen.

In de grafische voorstelling is uitsluitend sprake van resp. de ingenieurs van den Waterstaat en de ingenieurs en Afdelings-chefs bij de Staatsspoorwegen. De hogere rangen, Hoofdingenieurs-chefs van Exploitatie en dergelijke meer, konden buiten beschouwing blijven, omdat de vooruitzichten op financieel gebied voor de hooge rangen in de verschillende dienstdiensten aanlokkend genoeg zijn en het alleen twijfelachtig is of de jonge ingenieur de carrière zal maken, welke hem tot die hogere rangen zal voeren.

Bovendien zijn de aantallen der personen, die het tot de hoogste rangen brengen, zóó gering dat daarbij van gemiddelden weinig sprake meer kan zijn. Bij de vergelijking van de geldelijke uitkomsten voor de bedoelde hooge rangen, hangt het voor het individu niet alleen er van af, welke de bezoldigingen zijn aan die rangen verbonden, maar bovendien en in hooge mate van den tijd, gedurende welken de hooge tractementen worden genoten.

Het Bestuur was daardoor van meening dat de overwegingen, welke te pas komen bij de beoordeeling van de bevorderingskansen in de hogere rangen, van ondergeschikten invloed zijn op de meer of mindere geneigdheid om als jong Ingenieur in Gouvernements dienst te treden. Die

*) De bedoelde grafische voorstelling is hier niet opgenomen.

rangen zijn daarom niet in de grafische voorstelling opgenomen.

Van belang is hier vóór alles de tijd, volgende op de indiensttreding, welk tijdperk intusschen óók niet te kort mag worden genomen.

Beschouwd is daarom het tijdperk van 15 jaar na indiensttreding.

Ter vergelijking wordt verder hierbij aan Uwe Excellentie aangeboden een op overeenkomstige wijze samengesteld overzicht van de inkomsten, welke genoten worden op de Nederlandsch-Indische Spoorweg-Maatschappij door personen van dezelfde ontwikkeling. Het Bestuur erkent daarbij evenwel dat deze vergelijking niet het *bewijs* levert, dat de inkomsten in den Staatsdienst ontoereikend zijn.

De tweede grafische voorstelling strekt dan ook slechts om te doen zien dat een groote in Indië werkende onderneming met standplaatsen voor het personeel, gelijkwaardig aan die van de Staatspoorwegen op Java, het noodzakelijk heeft geacht de inkomsten van het ingenieurs-personeel op den aangegeven voet te brengen.

Ook hier zijn de hoogere rangen en de daaraan verbonden voordeelen buiten beschouwing gelaten, evenals de kansen om in langeren of korteren tijd Rang I, d. w. z. dien van de Chefs der Diensten, te bereiken.

Uit de beide grafische voorstellingen blijkt dat gedurende de eerste 15 jaren dienst genoten wordt bij:

A	f	75.600,—	of gemiddeld	±	f	420,—	per maand.
B	"	80.400,—	"	"	"	450,—	"
"	"	91.200,—	"	"	"	510,—	" zonder premie.
C	"	116.000,—	"	"	"	645,—	" met minimum premie.

Hierbij vestigt het Bestuur nog de aandacht er op dat de overige dienstvoorwaarden bij de Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij in het algemeen even gunstig zijn als die bij het Gouvernement van Nederlandsch-Indië.

Vooraf blijkt uit deze grafische voorstellingen de zéér lage bezoldiging in Gouvernementsdienst gedurende de eerste jaren, mede in verband met de alsdan zéér trage bevordering.

Komt nu daarbij nog dat aan de ingenieurs in de laagste rangen telkens wisselende voorloopige standplaatsen worden gegeven, dan wordt het verklaarbaar dat deze aan hunne jongere kameraden in Europa weinig bemoedigende berichten zenden.

En wanneer nu plotseling een twintigtal jonge ingenieurs gevraagd worden, dan is het naar de meening van het Bestuur, behoudens beter oordeel, duidelijk dat een bekwaam en energiek jong mensch niet licht zich zal aanbieden, tenzij de nood hem er toe dwingt, en dan nog alléén als een van de eerste nummers van dit 20-tal.

Het bovenstaande samenvattende, meent het Bestuur dat slechts geleidelijke verbetering mogelijk is en dat deze zal worden verkregen, indien Uwe Excellentie tot het volgende mocht willen besluiten:

A. Aan het Departement van Koloniën in Nederland wordt een tak van dienst ingericht, welke zich in het bijzonder met de aanneming en de practische oefening der technische ambtenaren, bestemd voor den Staatsdienst in Nederlandsch-Indië, bezig houdt.

B. Elk jaar wordt in elken tak van Staatsdienst een zooveel mogelijk gelijk aantal jonge ingenieurs aangesteld, die minstens één jaar praktijk hebben.

C. Jaarlijks wordt aan eenige studenten aan de Technische Hoogeschool te Delft, die hun candidaats-examen hebben afgelegd, een toelage van f 1000.— voor één jaar gegeven, onder bepaling dat zij na het verkrijgen van het Ingenieurs-diploma minstens één jaar in Europa, onder genot van tractement, practisch te werk gesteld zullen worden en dat zij zich tot den Staatsdienst in Nederlandsch-Indië verbinden.

Deze jonge ingenieurs worden slechts dan naar Indië gezonden, indien er *terstond* na hunne aankomst plaatsing verwacht kan worden.

D. De bezoldiging der ingenieurs na aankomst in Indië wordt op zoodanigen voet gebracht dat over niet minder dan f 300.— netto per maand kan worden beschikt.

E. De tijd, als aspirant- of adjunct-ingenieur in Indië door te brengen, wordt zooveel mogelijk bekort.

Het Bestuur der Vereeniging
van Delftsche Ingenieurs.

's-Gravenhage, 17 Juni 1908.

Ontvangen Boeken:

DAS THEOREM DES PYTHAGORAS

von Dr. H. A. NABER.

Sociaal-Technische Vereeniging van Dem. Ing. en Arch.
No. 5. Het onderwijs in de Hygiëne aan de
Technische Hoogeschool te Delft.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

D. S. C.

De Senaat van het Delftsch Studentencorps heeft zich als volgt geconstitueerd:

B. F. van Nievelt,	President.
A. H. Ingen-Housz,	Secretaris.
A. L. van Scherpenberg,	Thesaurier.
W. A. Boogaardt,	Vice-Pres. Arch.
W. J. H. v. Limburg Stirum,	Vice-Secr. Comm.

—o—

R. K. Studentenvereeniging „St. VIRGILIUS”.

Het bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

St. van Schaik,	Voorzitter.
H. C. M. Vrins,	1e Secretaris.
H. A. E. M. Kraetzer,	Penningmeester.
H. H. J. J. Ruyten,	2e Secretaris.
B. van Vianen,	Bibliothecaris.

CORRESPONDENTIE.

Aan B. Gedicht I achten wij voor opname niet geschikt.
RED.

A G E N D A.

DEN HAAG.

Vrijdag 5 Febr. Ned. Tooneel: „Champignol tegen wil en dank”; 8 uur.

Geb. v. K. en W. Wiener Operetten-ensemble: „Der tapfere Soldat”; 8 uur.

Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

Zaterdag 6 Febr. Geb. v. K. en W.: Abonnementsconcert van het orkest van het Concertgebouw, onder leiding van Willem Mengelberg, soliste Stefie Geyer; 8 uur.

Fransche Opera: „Lohengrin”; 8 uur.

Zondag 7 Febr. Gebouw v. K. en W.: Matinee van het Residentie-orkest onder leiding van mr. Henri Viotta; solist Felix Senius (tenor); 2¼ uur.

Fransche Opera: „La Tosca”; 8 uur.

Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

Maandag 8 Febr. Geb. v. K. en W. Gezelschap Verkade: „Elckerlyc; Lanseloet”; 8 uur.

Dinsdag 9 Febr. Geb. v. K. en W. Populair concert van het Residentie-orkest, onder leiding van baron Van Zuylen van Nyevelt; 8 uur.

Diligentia: Voordrachtenavond van Albert Vogel en Henriette Roll; 8 uur.

Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

Woensdag 10 Febr. Diligentia: Concert van Jeanne Palm en Henriette de Jonge Witsen; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 5 Febr. Groote Schouw. Rott. Tooneelgezelschap: „Multatuli's Vorstenschool”; 8 uur.

Zaterdag 6 Febr. Groote Schouw. Gezelschap Royaards: „Elckerlyc en Een geneughlijk Tafelspeelken”; 8 u.

Zondag 7 Febr. Groote Schouw. Rott. Tooneelgezelschap: „Het zedelijk bewustzijn”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg. Ned. Tooneel: „Champignol tegen wil en dank”; 8 uur.

 ADVERTENTIEN.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr. te Delft: de tweede druk van

ITALIAANSCH LIEDJE.

Woorden van LORENZO DE MEDICI.

Muziek van F. E. A. KOEBERG.

PRIJS / 0,50.

TAFEREELN uit het leven van

Lorenzo de' Medici.

Tekst van DR. P. C. BOUTENS.

Teekeningen en versiering van HENRICUS.

De prijs van dit album, dat 10 gekleurde platen van HENRICUS bevat, is in linnen band / 7,50. Prachtuitgave op zwaar carton, snee verguld en in perkamenten portefeuille / 25,—.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
 ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
 ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
 OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. * * * * *

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BOR-
 DEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN,
 MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PU-
 NAISEN, O.I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS,
 MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN,
 DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES,
 MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN,
 PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-
 ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. * * *

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UIT-
 TREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. * * * * *
 VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBIL-
 JETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN
 EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S,
 INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN
 VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. * * *

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS
 VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS,
 DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. * * * * *